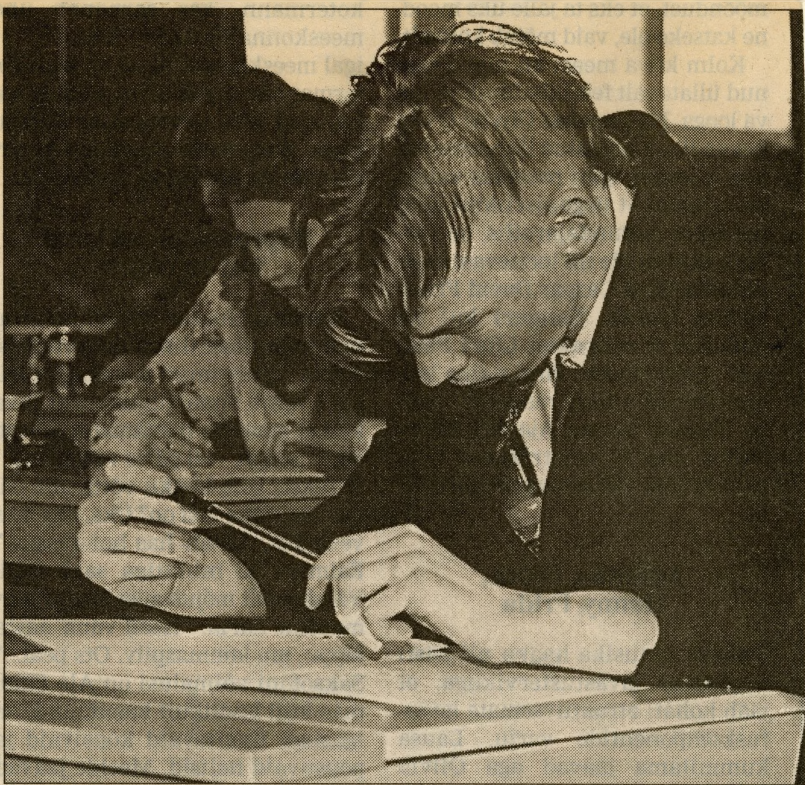

Spikerdada riskitakse tavalise kontrolltöö, kuid mitte riigieksami ajal.

RAIGO PAJULA

Opetajad peavad spikerdajatele jahti

Spikrite koostamisest on saanud tulus äri

KRISTEL KIRSS

Kui õppimiseks aega vähe või õpetükid liiga mahukad, võtavad mõned koolilapsed appi spikri. Õpetajad aga seda ei salli.

"Kleepisin ajalootöoks koostatud spikri kintsule, tõmbasin heledad õhukesed sukad jalga ja miniseeliku selga. Töö ajaks tõstsin jala üle teise, vedasin seeliku serva üles ning sain kenasti spikerdada. Paraku ma ei arvestanud minust vasakul ja paremal istuvate noormeestega, kes jäid ainiti minu jalgu vahtima – nii avastas ka õpetaja minu kavaluse," meenutab Jane (15).

Marko (16) soovitab: "Kui kahtled mälus, tuleb ikka spikker teha. Vahel usud kindlalt, et ilma spikrita oled kadunud vend. Paraku võib tunnis selguda, et sa ei saagi seda kasutada. Töös küsimusi vaadates meenub see koht spikril, kuhu sa vastuse kirjutasid. Lõpuks meenub ka see, mida sa sinna kirjutasid."

Õpetajad märgistavad kontrolltöö lehed

Tallinna Järveotsa keskkooli inglise keele õpetaja Maimu Kuri peab spikerdamist ebauusaks võtteks. Kui keegi tema õpilastest tunnis mahakirjutamisega vahele jääb, võtab õpetaja "abivahendid" ära ning tõmbab tööle joone alla. Hinde paneb ta ainult töö sellele osale, mille õpilane hiljem spikrita kirjutab.

Jakob Westholmi Gümnaasiumi ajalooõpetaja Sigrid Abiline leiab, et õpilasele tuleb spikrite tegemine kasuks, sest see nõuab oskust mahukat õppematerjali lühikonspektiks kokku kirjutada. Samas ei luba ajalooõpetaja kellelgi oma tunnis spikerdada. "Kui avastan, panen "kahe" ega luba ka hiljem seda tööd järele teha," räägib Abiline.

Tallinna 8. keskkooli direktor, saksa keele õpetaja Õie Teedla keelab mahakirjutamisega vahele jäänud õpilasel tööd jätkata. Teedla usub, et spikerdamist on võimalik vältida, kui õpilastele pidevalt "jahti pidada". "Enamik paneb õpetaja juba esimese kontrolltöö ajal proovile," selgitab ta. "Kui õpilased näevad, et selle õpetaja tunnis ei ole võimalik maha kirjutada, siis nad enam ei ürita."

Teedla sõnul on eriti alatu maha kirjutada järeltõid tehes. "Vahel kirjutatakse töö juba kodus valmis ja püütakse see pärast õpetaja antud lehe vastu välja vahetada," räägib

Õpetajate avastused:

- spikker pannakse vihiku või kontrolltöö alla
- abimaterjal asetatakse pinali varju
- vajalik info kirjutatakse vihikukilele
- spikker asetatakse toolile, jalgu hargitades piilutakse sealt maha
- reeglid, mõisted kirjutatakse peopessa või reiele
- spikker peidetakse pluusi-, või pintsakuvarrukasse
- töö kirjutatakse kodus valmis, tunnis vahetatakse õpetaja lehe vastu ümber

Teedla. "Ma tunnen õpilasi nii hästi, et võin neile lausa kinnisilmi hindeid panna. Kui nõrk õpilane teeb grammatika või loogilist mõtlemist nõudva töö "viiele", siis tekib mul küll kohe kahtlus. Kontrollin tema teadmisi hiljem suuliselt."

Paljude pedagoogide hinnangul on spikerdamine niisama ränk kuritegu nagu varastamine. Et seda vältida, püüavad õpetajad spikerdamist raskemaks muuta. Mõni käsib laua puhtaks teha, teine lubab õpikud küll lauale jätta, kuid hoiatab kohe, et raamatukaane tõstja saab silmapilkselt "kahe". Et õpetajale ei saaks sokutada juba kodus valmis kirjutatud tööd, märgistavad ettenägelikud pedagoogid kontrolltöö lehekesed, näiteks peaaegu nähtamatu märgiga.

Õpilased kasutavad teada võtteid

Järveotsa kooli direktori Malle Egloni sõnul ei ole spikerdajad sugugi alati kõige nõrgemad õpilased. "Spikreid teevad vahel ka nõrgema närvisüsteemiga õpilased, kes kardavad unustada," lausub Eglon. "Mõned õpilased on isegi tunnistanud, et teevad spikreid, kuid ei kasuta neid."

Õpetajad tõdevad, et kümnete aastate jooksul ei ole õpilased suutnud spikerdamises mingeid uudseid võtteid leiutada. Uusi vaimusünnetisi pole keegi õpetajatest märganud.

Küll aga on täiustunud spikrite koostamise tehnika – appi on võetud nii arvuti kui ka koopiamasin. Mõnes koolis on sellistest spikritest saanud kaup, mida ostavad vaid riskialdis õpilased.